

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12CoCsp/18/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124206889
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124206889.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a členov senátu JUDr. Andreja Radomského a JUDr. Romana Lajoša, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., zast. JUDr. Martina Barnová, advokátka, so sídlom SNP 538/16, 091 01 Stropkov, IČO: 54 061 857, proti žalovanému: D. E. F., G.; H. I.: D., G., H. H. J. I. X, XXX XX F., K.: XX XXX XXX, zast. Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Námestie sv. Egídia 40/93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 34Csp/122/2024 – 92 zo dňa 18.03.2025, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ a „súd“) žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Súd svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 1, § 52, § 53, § 54 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 53 ods. 1 a 3 zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

3. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobca odôvodnil žalobu tým, že Zmluvu uzatvoril so spoločnosťou L. - M., G., H. H. N. I. XX, XXX XX B., K.: XX XXX XXX (ďalej aj ako „právny predchodca žalovaného“), ktorá zanikla ku dňu 31.12.2005 a jej právnym nástupcom sa stala spoločnosť M. C. N., G. (ďalej aj ako „Spoločnosť M.“). Spoločnosť M. zanikla dňa 01.01.2018 rozdelením, pričom jej právnymi nástupcami sa stali žalovaný a spoločnosť D. O., G., H. H. J. I. X, XXX XX F., K.: XX XXX XXX. Z rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že vo veciach spotrebiteľských úverov je právnym nástupcom Spoločnosti M., žalovaný.

4. Žalovaný v konaní tvrdil, že ide o spotrebiteľskú zmluvu z roku 2003, teda uzatvorenú pred viac ako 20-timi rokmi. Podaná žaloba nie je sprevádzaná domáhaním sa ochrany žiadaného konkrétneho subjektívneho práva žalobcu, ale ide výlučne o hypotetický, žalobcom umelo vykonštruovaný spor, ktorý neslúži žiadnej obhájiteľnej potrebe.

5. Súd sa v nadväznosti na námietku žalovaného zaoberal otázkou rozporu podania žaloby s dobrými mravmi.

6. Vo všeobecnosti sa dôsledky porušenia dobrých mravov môžu prejavíť v absolútnej neplatnosti právneho úkonu, v odňatí oprávnenia súdom, v zrušení právneho vzťahu, subjektívneho práva, v odopretí súhlasu so vznikom právneho vzťahu, ak je takýto súhlas potrebný, alebo v konečnom dôsledku vo vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú úmyselným konaním proti dobrým mravom. Osobitnou sankciou v prípade výkonu práva v rozpore s podmienkami uvedenými v § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je odopretie právnej ochrany, čiže nebude možné takýto výkon procesnými prostriedkami vymáhať. Neposkytnutie právnej ochrany však nemá za následok zmenu alebo zánik tohto práva, len zánik ochrany. Je zrejmé, že v prípade, ak by výkon práva bol realizovaný právnym úkonom, takýto úkon by bol neplatný. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. V prípade excesu z uvedených zákonných ustanovení prichádza do úvahy použitie korektívu dobrých mravov, ktoré však predstavuje krajné riešenie za účelom zaistenia potrebnej väzby medzi normami písaného práva a základnými mravnými a etickými normami spoločnosti. Samotná aplikácia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nesmie viesť k oslabovaniu ochrany subjektívnych práv ustanovených zákonom, a tým k nežiaducemu narušovaniu právnych vzťahov. Generálnou aplikáciou by došlo k spochybneniu celého inštitútu premlčania, čo by spôsobilo značný stav právnej neistoty. Je však nesporné, že v ojedinelých výnimočných prípadoch môže nastať situácia, keď uplatnenie a výkon práva vzniesť námietku je prejavom zneužitia práva, neprímeranej tvrdosti alebo šikanovania na úkor druhého účastníka právneho vzťahu.

7. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené ustanovenie umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť právnu ochranu uplatňovaného práva. Aplikácia tohto ustanovenia umožňuje aj zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá totiž vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení (Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/144/2010 zo dňa 30. marca 2011).

8. Súd ďalej konštatoval, že Zmluva bola uzatvorená v roku 2003, a teda žaloba bola podaná po cca 21 rokoch od jej uzatvorenia, pričom napadnuté zmluvné podmienky v súčasnosti nie sú používané a žalobcovia ich dojednaním nebola spôsobená žiadna škoda alebo ujma. Žaloba bola podaná po uplynutí podstatne dlhého časového obdobia od uzatvorenia Zmluvy. Žalobca neuviedol žiadne tvrdenie odôvodňujúce potrebu žiadanej procesnej ochrany (deklarovanie požadovaného určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok), pričom to nevyplyva ani zo žiadnych osobitných a individuálnych okolností tejto veci. Podanie žaloby odôvodnil len tým, že „zákon mu to umožňuje“.

9. Okrem hmotnoprávných dôvodov požadovaného určenia (odôvodňujúcich požadovaný záver o určení neprijateľnosti zmluvných podmienok) však žalobca svoj návrh procesne, okrem poukazu na napadnuté ustanovenie a s odkazom na § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch, nijako neodôvodnil. Právny záujem na požadovanom určení, či aktuálny praktický význam tejto žaloby pritom nijako nevyplyva ani z obsahu žaloby, podstaty tvrdených práv, či špecifického postavenia strán sporu a nenásvedčujú mu samy osebe ani všeobecné alebo abstraktné dôvody uvádzané niektorými inými spotrebiteľmi v obdobných konaniach (ktorí argumentujú v tom zmysle, že chcú mať právnu istotu a pod.).

10. Súd uviedol, že z jeho strany nejde o generálnu aplikáciu na druhovo obdobné typy žalôb (spotrebiteľia domáhajúci sa určenia neprijateľnosti zmluvných dojednaní), ale len na tento ojedinelý a výnimočný prípad, keď podľa súdu výkon subjektívneho práva realizovaného žalobcom je prejavom zneužitia jeho práva, neprímeranej tvrdosti a šikanovania na úkor žalovaného ako druhého účastníka právneho vzťahu založeného Zmluvou.

11. Podľa názoru súdu žalobca disponuje subjektívnym právom na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, avšak podľa názoru súdu, najmä s ohľadom na vyššie uvedené špecifiká konkrétneho prípadu, výkon tohto subjektívneho práva žalobcu nie je v súlade s dobrými mravmi.

12. Pri ustanovovaní zákonných podmienok ochrany spotrebiteľa, dlžníka, je nutné dbať na vyváženosť právnej úpravy z hľadiska jednotlivých ústavných štandardov vrátane princípu právneho štátu. Aj

keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné právne inštitúty (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 11/2016 zo 7. februára 2018).

13. Odopretím žiadanej právnej ochrany pritom žalobcovi nie je spôsobená žiadna ujma (okrem tej, že bude povinný znášať trovy tohto konania), nakoľko predmetné zmluvné podmienky už žalovaný, resp. jeho právny predchodca nepoužíva, a ako uviedol žalovaný, určenie žiadané týmto konaním, nemá slúžiť ako podklad pre uplatnenie si nárokov na primerané finančné zadostučinenie spojené s porušením práv spotrebiteľa. Taktiež neposkytnutie právnej ochrany s odkazom na aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá za následok zmenu alebo zánik subjektívnych práva žalobcu.

14. Na základe vyššie uvedeného potom súd dospel k záveru, že žalobný nárok nie je dôvodný a žalobu v celom rozsahu zamietol.

15. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v celom rozsahu úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na plnú (100 %) náhradu trov konania.

16. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v celom rozsahu odvolanie žalobca, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

17. Odvolateľ namietal, že postup súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, je v príkrom rozpore s úniou právom a s jeho premietnutím do práva vnútroštátneho. Na podporu svojich tvrdení citoval rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 a Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 124/2020 zo dňa 15.04.2020. Taktiež poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C - 321/22, z ktorého okrem iného vyplýva: „Článok 7 ods. 1 smernice 93/13 v spojení so zásadou efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že: bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá tak, ako ju vykladá judikatúra, aby bolo možné vyhovieť žalobe spotrebiteľa na určenie neúčinnosti nekalej podmienky uvedenej v zmluve, uzavretej s predajcom alebo dodávateľom, vyžaduje dôkaz preukazujúci záujem na konaní, keď sa zistí, že takýto záujem chýba, ak tento spotrebiteľ disponuje žalobou o vydanie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, alebo ak sa môže odvolávať na túto neúčinnosť v rámci svojej obrany voči protinávruhu na vykonanie, ktorý voči nemu tento predajca alebo dodávateľ podal na základe tejto podmienky.“ Podľa žalobcu z toho vyplýva možnosť určovania neprijateľnosti zmluvnej podmienky, bez akýchkoľvek ďalších podmienok. Postačuje, ak súd zistí neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Žalobca nespochybnil zásadu o potrebe existencie záujmu v súdnom konaní, ale tento záujem je v prípade určovania neprijateľnosti zmluvných podmienok daný verejným záujmom na určovaní ich neprijateľnosti.

18. Na podporu svojej argumentácie poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6CoCsp/16/2024 zo dňa 19.09.2024, z ktorého tiež vyplýva: „Vzhľadom na to odvolací súd dopĺňa, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, keď k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, ako je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, keď hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne keď je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2895/99 z 29.03.2001). Aplikácia ustanovenia § 3 OZ umožňuje zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností, nemá totiž vlastnú normotvornú platnosť, keďže upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/144/2010). Konanie vykazujúce znaky úmyslu poškodiť druhého účastníka (ktoré by mohlo odporovať dobrým mravom) však nemožno vyvodzovať z okolností a dôvodov, z ktorých vyplýva vznik uplatneného nároku, ale iba z takých konkrétnych okolností, za akých bol žalovaný nárok uplatnený. Za zneužitie práva treba považovať konanie navonok dovolené, ktorým má však byť dosiahnutie nedovoleného výsledku (Ústavný súd ČR sp. zn. II. ÚS 58/06), resp. konanie, ktorého cieľom nie je dosiahnutie účelu a zmyslu sledovaného právnom normou, ale v rozpore s ustálenými dobrými mravmi je vedené priamym úmyslom spôsobiť inému účastníkovi ujmu (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 22Cdo/1917/2004). Aby výkon určitého práva alebo povinnosti bol v rozpore s dobrými

mravmi, musí nadobudnúť takú intenzitu, pri ktorej nastupuje zákonná sankcia, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/57/2005).“

19. Podľa názoru žalobcu súd nepostupoval správne, absolútne vybočil z rámca únieového práva premietajúceho sa do vnútroštátneho práva, keď jeho žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok zamietol a odmietol sa neprijateľnosťou predmetných zmluvných podmienok z vecného hľadiska zaoberať. Preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

20. K odvolaniu žalobcu žalovaný uviedol, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a dospel k správny skutkovým zisteniam. Odvolanie žalobcu je formulované všeobecne, jeho podstatou sú prevažne citácie rôznych súdnych rozhodnutí. Žalovaný v súlade so zásadou hospodárnosti konania nepovažuje za potrebné vyjadrovať sa ku každému z týchto rozhodnutí, a to najmä s ohľadom na skutočnosť, že ani samotný žalobca neuviedol ku každému z nich žiadnu konkrétnu argumentáciu. Žalovaný opätovne poukazuje na skutočnosť, že ide o spotrebiteľskú zmluvu uzatvorenú ešte v roku 2003, teda pred viac než dvoma desaťročiami. Podaná žaloba podľa názoru žalovaného nesleduje ochranu konkrétneho subjektívneho práva žalobcu, ale predstavuje umelo vytvorený spor, ktorý nemá reálny základ a neslúži žiadnemu legitímnemu alebo spoločensky obhájiteľnému cieľu. Žaloba bola podaná len preto, že to právny poriadok formálne umožňuje, nie však za účelom reálnej právnej ochrany. Právny zástupca žalobcu sa navyše na pojednávaní konanom dňa 18.03.2025 výslovne vyjadril, že nemá vedomosť o tom, že by sa žalobca chcel následne domáhať primeraného finančného zadosťučinenia. Žalovaný sa stotožnil aj s odôvodnením súdu prvej inštancie v bode 17. o tom, že nie je zrejmé, k akému konkrétnemu účelu by malo dané konanie slúžiť. Jediným účelom podanej žaloby je dosiahnutie ekonomického prospechu právnej zástupkyne žalobcu prostredníctvom náhrady trov konania. Podávanie takýchto žalôb nemožno vnímať inak, než ako šikanózný výkon práva, ktorý je v rozpore s princípom dobrých mravov. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej ako vecne správny potvrdil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Ďalšie vyjadrenia neboli v priebehu odvolacieho konania podané.

22. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a zistil, že nie sú splnené podmienky ani pre potvrdenie, ani pre zmenu napadnutého rozsudku.

23. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte tvrdených nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Zisťoval, či súd prvej inštancie na stranami predostretý skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

24. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné

úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

25. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/23/2021 z 29.09.2021). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

26. Predtým, než odvolací súd pristúpil k posudzovaniu konkrétnych odvolacích námietok žalobcu, považoval za významné zaoberať sa otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, nakoľko s poukazom na dôvody žaloby existuje dôvodná pochybnosť o jej existencii.

27. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej legitímácie (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/205/2009 zo dňa 29.06.2010).

28. Žalobca sa voči žalovanému domáhal nárokov na základe leasingovej zmluvy uzatvorenej dňa 09.06.2003 (ďalej aj ako „zmluva“), a to v podobe určenia neprijateľnosti ním identifikovaných zmluvných podmienok dojednaných v zmluve.

29. Žalobca uzatvoril zmluvu so spoločnosťou L. - M., G., H. H. N. I. XX, XXX XX B., K.: XX XXX XXX, ktorá zanikla ku dňu 31.12.2005 a jej právnym nástupcom sa stala Spoločnosť M.. Spoločnosť M. zanikla dňa 01.01.2018 rozdelením, pričom jej právnymi nástupcami sa stali žalovaný, t. j. spoločnosť D., G., G. H. D. O., G., H. H. J. I. X, XXX XX F., K.: XX XXX XXX.

30. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známa notárska zápisnica sp. zn. I. XXXX/XXXX I. XXXXX/XXXX I. XXXXX/XXXX P. Q. XX.XX.XXXX H. I. R. S. C. H. H. I. E. D. F., N. I. X, ktorú žalovaný alebo D. O., G., bežne pripájali k podaným žalobám. Podľa tejto notárskej zápisnice došlo k zlúčeniu spoločnosti M. so spoločnosťami D., G., G. D. O., G., a to tak, že spoločnosť M. zanikla a nástupníckymi spoločnosťami sa stali D., G., G. D. O., G.. Z označenej notárskej zápisnice, časti nazvanej „T. U. P.“, časti 3. Predmet projektu, bodu 3.3 písm. a) a b) vyplýva, že D. O., G. bude pokračovať v produkte L. G. T. V. – splátkový predaj zanikajúcej spoločnosti. Podľa bodu 3.4. v prevádzkovaní Ostatného podnikania bude pokračovať D., G..

31. Z verejne dostupného registra – Obchodného registra je zrejmé, že spoločnosť D. O., G., bola dobrovoľne vymazaná z obchodného registra dňa 01.01.2022 a jej práva a povinnosti sa následne prerozdělili medzi žalovaného (D., G.) G. D. W. O. G.. Nateraz však nie je zrejmé a nevyplýva to ani z napadnutého rozsudku, ako ďalej pokračovalo prerozdelenie práv a povinností zanikajúcej spoločnosti D. O., G., ktorá prevzala prevádzkovanie produktu L.- M..

32. Z obsahu napadnutého rozsudku nemožno zistiť, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal z pasívnou vecnou legitímáciou žalovaného, a to bez ohľadu na to, že strany túto skutočnosť nenamietali. Pasívnou vecnú legitímáciu musí mať súd ustálenú bez ohľadu na námietku strany.

33. Pre prípad, ak by súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním ustálil pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, odvolací súd sa považuje za potrebné vyjadriť aj k odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa záverov súdu o rozpornosti jeho nároku s dobrými mravmi.

34. V danom prípade sa žalobca domáha určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve uzavretej dňa XX.XX.XXXX. Žalobu v danej veci podal na súd dňa 05.08.2024.

35. Aj keď právna úprava spotrebiteľských zmlúv bola zakotvená do nášho súkromného práva až novelou Občianskeho zákonníka uskutočnenou zákonom č. 150/2004 Z. z. s účinnosťou od 01.04.2004 uvedené neznamena, aby zo súdnej ochrany boli vylúčené tie porušenia práv a povinností, ku ktorým došlo pred 01.04.2004. Slovenská právna úprava už v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy obsahovala komplexnú ochranu spotrebiteľa pred neprimeranými podmienkami, ktoré boli neskôr nazvané ako neprijateľné zmluvné podmienky.

36. S účinnosťou už od 01.07.2001 Slovenská republika ústavným zákonom č. 90/2001 Z.z. v čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prijala inter alia aj záväzky náležite transponovať smernice EÚ a v aplikačnej praxi aj naplňať ciele týchto smerníc po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie. V oblasti ochrany spotrebiteľa (najmä finančného spotrebiteľa) EÚ prijala viaceré právne záväzné akty.

37. Smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si EÚ stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Súdny dvor vo fundamentálnom rozsudku Océano Grupo Editorial SA C-240/98 až C-244/98 konštatuje, že je nezanedbateľné nebezpečenstvo v prípade, keď priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalosť zmluvnej podmienky, a preto súdy v štátoch, v ktorých nie je povinné zastúpenie advokátom majú aj bez návrhu prihliadať na neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

38. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon č. 634/1992 Zb.“), Na účely tohto zákona sa rozumie: a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

39. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb., Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie konanie, ktoré a) je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, b) môže prívodiť ujmu účastníkovi obchodného vzťahu pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe a pri ktorom sa využíva najmä omyl, leš, vyhrážka, výrazná nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

40. Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., Typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

41. Podľa § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb., Typová zmluva nesmie obsahovať a) neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

42. Podľa § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka, Spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

43. Podľa § 879f ods. 4 Občianskeho zákonníka, Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 a 57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí

troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3.

44. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.04.2004, Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

45. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ vo veciach týkajúcich sa výkladu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (napr. rozsudky vo veciach zn. C - 473/00 a C - 243/08) vyplýva, že v rozpore s cieľmi smernice je vnútroštátna právna úprava brániaca plnému uplatneniu práv spotrebiteľa a vnútroštátny súd by mal mať možnosť skúmania nekalých zmluvných podmienok aj z úradnej povinnosti.

46. Krajský súd v Prešove v uznesení zo dňa 21.04.2016 č.k. 20Co/295/2014-151 konštatoval: „Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t.j. či tak činí pred vstupom do zmluvného vzťahu s dodávateľom, počas jeho trvania alebo až následne. Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty, ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je časovo limitovaná.“

47. Je potrebné uviesť, že ochrana proti neprijateľným zmluvným podmienkam sa uplatní aj pri zmluvách, ktoré vznikli pred 01.04.2004, najmä ak vnútroštátna právna úprava stanovuje povinnosť dať zmluvy do súladu s pravidlami ochrany spotrebiteľa. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22CoCsp/17/2022 zo dňa 28.06.2022, ktorým bol potvrdený provinštančný rozsudok o určení neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve uzavretej dňa 03.04.2003.

48. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

49. Na kategóriu dobrých mravov treba osobitný dôraz klásť pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem dobré mravy Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale tiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel v spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

50. Pri dojednávaní zmluvných podmienok koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primerané povinnosti dlžníka bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o zmluvných podmienkach často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník bol v takejto situácii neprimerane zaťažovaný nezmyselnými zmluvnými podmienkami veriteľa, čo spôsobuje jeho značné znevýhodnenie keďže nemá možnosť si zmluvné podmienky s veriteľom individuálne dojednať, ale má možnosť len ich podpísať, keďže sú súčasťou vopred formulárove predpripravenej zmluvy.

51. Vo vyššie uvedených intenciách je potrebné považovať odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 17. odôvodnenia rozsudku za neprimerane formalistické, nakoľko Slovenská republika sa zaviazala zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany

predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C-473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa Čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

52. Na základe uvedených skutočností odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP napadnutý rozsudok zrušil a postupom podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

53. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom, a teda primárne sa zaoberať pasívnou vecnou legitimitáciou žalovaného. V prípade zistenia existencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, prvoinštančný súd opätovne posúdi neprijateľnosť žalobcom označených zmluvných podmienok, ktorých určenie nepodlieha plynutiu času. Z tohto pohľadu nie je určujúcim kritériom, že k uzavretiu zmluvy došlo dňa XX.XX.XXXX, že žalobca podal na súd žalobu v auguste 2024 a ani to, že veriteľ uvedené zmluvné podmienky nepoužíva. Každý spotrebiteľ má právo na to, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky. V kontexte uvedeného sa nateraz nejaví, aby nárok žalobcu bol v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie posúdi spotrebiteľskú typovú zmluvu z hľadiska dodržania podmienok podľa § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. a vyhodnotí, či žalobcom namietané zmluvné podmienky formulované spoločnosťou L. – M. sú v súlade s dobrými mravmi. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude náležite svoje rozhodnutie odôvodniť s odkazom na konkrétne skutkové okolnosti. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

54. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).